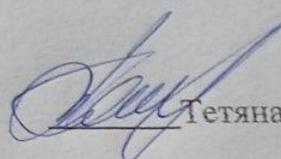


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Відокремлений структурний підрозділ**  
**«Любешівський технічний фаховий коледж**  
**Луцького національного технічного університету»**  
*Випускна циклова (методична) комісія педагогічних працівників*  
*механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту*



**ЗАТВЕРДЖЕНО**  
Заступник директора з НР  
Тетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА

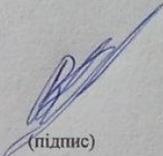
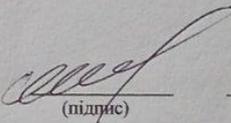
**РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА**

<b>Освітньо-професійний ступінь</b>	Фаховий молодший бакалавр
<b>Галузь знань</b>	20 Аграрні науки та продовольство
<b>Спеціальність</b>	208 Агроінженерія
<b>Освітньо-професійна програма</b>	Агроінженерія

Любешів 2023 р.

Розробник: Шмаль Василь Миколайович, викладач коледжу  
**ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ**  
**РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ (СИЛАБУСА) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

<p>Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Агроінженерія»</p>	<p>Протокол від <u>01.09.2023 р</u></p> <p>Керівник РПГ</p> <p> (підпис) <span style="margin-left: 100px;"><u>В.В.Весел</u></span> (прізвище, ініціали)</p>
<p>Розглянуто та схвалено на засіданні випускної циклової (методичної) комісії педагогічних працівників механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту</p>	<p>Протокол від <u>01.09.2023 / № 01</u></p> <p>Голова ЦМК</p> <p> (підпис) <span style="margin-left: 100px;"><u>Оласюк Я.В.</u></span> (прізвище, ініціали)</p>

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ	Дата та номер протоколу засідання випускної циклової (методичної) комісії	Голова циклової методичної комісії

## СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<b>1. Загальна інформація про навчальну дисципліну</b>	
Повна назва навчальної дисципліни	Економіка та організація аграрного виробництва
Розробник(и)	Шмаль Василь Миколайович, викладач спецдисциплін E-mail: <a href="mailto:y8438152@gmail.com">y8438152@gmail.com</a>
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6,7,8 семестри.
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 7 кредитів ЄКТС, 216 годин, з яких 122 години становить контактна робота з викладачем (96 години лекції, 26 годин практичні заняття), 94 годин становить самостійна робота. Форма контролю – залік. Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання - 5 год. Курсовий проект (робота) (за наявності) – не передбачено.
Мова(и) викладання	Українською мовою
<b>2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі</b>	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: «Сільськогосподарські машини», «Машини і обладнання для тваринництва», «Експлуатація машин і обладнання»
Додаткові умови	Одночасно мають бути вивчені (забезпечені): «Ремонт машин і обладнання», «Комп'ютерна графіка», Експлуатація М і О»
Обмеження	Обмеження відсутні
<b>3. Мета та завдання навчальної дисципліни</b>	
<p><b>Мета курсу</b> – вивчення і пошук шляхів вирішення проблеми ефективного використання обмежених ресурсів аграрних підприємств усіх форм власності та видів для максимального задоволення потреб людини.</p>	

**Завдання** дисципліни включає вивчення:

- ✓ специфіки дії об'єктивних економічних законів щодо сучасних аграрних підприємств усіх форм власності та видів за умов формування сталого розвитку;
- ✓ предмета і методів дисципліни; значення і особливостей сільськогосподарського виробництва; поняття, сфер і структура управління АПК, сучасного рівня розвитку сільського господарства України, стану розв'язання екологічних проблем галузі сільського господарства; поняття, значення та складові продовольчої безпеки країни;
- ✓ економічні засади функціонування агроформувань;
- ✓ розміщення і спеціалізації сільськогосподарського виробництва, державного регулювання і підтримки розвитку аграрних підприємств; агропромислової інтеграції та її форм; концентрації виробництва та диверсифікації агроформувань;
- ✓ поняття аграрного ринку, його внутрішня будова; державне регулювання ринку сільськогосподарської продукції і продовольства;
- ✓ інтенсивність розвитку підприємств та інноваційна діяльність;
- ✓ поняття та чинники розвитку підприємства і характеристика основних теорій розвитку; реструктуризації і реорганізації підприємств.

#### **4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни**

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ФК 03. Володіння сучасними принципами організації і технології с-г виробництва.

ФК 12. Знання економічних законів, ринкових відносин, основ агробізнесу та підприємництва, здатність визначати та реалізовувати ефективні напрямки діяльності.

ФК 18. Вести ділову документацію, оформляти первинні документи, складати планову, звітну та технічну документацію, користуватись нормативною, технологічною, технічною і спеціальною документацією.

#### **5. Програмні результати навчання**

ПРН16. Виконувати економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності підприємства.

#### **6. Вимоги до знань і вмінь**

**У результаті вивчення даної дисципліни здобувач освіти повинен**

**знати:**

- особливості сільськогосподарського виробництва, його проблеми, основні виробничі та економічні показники діяльності аграрних підприємств;
- основи створення і функціонування ринкових форм господарювання, форми організації та оплати праці, основи планування, здійснення господарського і комерційного розрахунку;
- організаційну структуру, форми й методи управління (менеджменту);
- поняття маркетингу, методи формування попиту і пропозиції, суть кон'юнктури ринку, основи конкуренції; первинного бухгалтерського обліку та аналізу; питання агробізнесу в сучасних умовах.

**вміти:**

- виконувати розрахунки потреби в матеріально-технічних ресурсах,
- складати технологічні карти і розраховувати основні виробничі та економічні показники,
- укладати господарські договори,
- розраховувати собівартість одиниці продукції, робіт та послуг,
- аналізувати дію механізмів попиту і пропозиції на продукцію АПК,
- складати первинні бухгалтерські документи,

- розробляти бізнес-план діяльності підприємства та ін.

## 7. Програма навчальної дисципліни

### **ТЕМА 1: Предмет, завдання і методи курсу «Економіка та організація аграрного виробництва»**

1. Особливості с/г виробництва та поняття с/г підприємства
2. Предмет і методи вивчення науки
3. Завдання науки

### **ТЕМА 2: Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання.**

Реформування с/г підприємств у ринкові структури та особливості їх створення

2. Роздержавлення, паювання земель та їх грошова оцінка
3. Види сільськогосподарських підприємств
4. Організаційно-економічні основи недержавних с/г підприємств
5. Організаційно-економічні основи державних с/г підприємств
6. Організація акціонерних товариств
7. Фермерське господарство, їх діяльність та порядок створення

### **ТЕМА 3: Організація інфраструктури аграрного ринку**

1. Інфраструктура ринку та її складові
2. Організація роботи товарних бірж
3. Агроторгові доми
4. Аукціони та ярмарки с/г продукції
5. Організація соціальної інфраструктури

### **ТЕМА 4: Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів**

1. Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив, організація створення
2. Підготовка установчих документів та проведення установчих зборів
3. Формування та діяльність адміністрації кооперативу

### **ТЕМА 5: Організація матеріально-технічної бази аграрних формувань**

1. Земля - основа матеріального виробництва
2. Основи земельного законодавства
3. Види земельних угідь, їх призначення, облік та ефективність використання.
4. Засоби виробництва, джерела їх формування і відтворення
5. Комплектування підприємств засобами виробництва, розрахунок потреби в техніці

### **ТЕМА 6: Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць**

1. Завдання, принципи та методи нормування праці в с/г підприємствах
2. Способи вивчення затрат робочого часу трудових процесів
3. Нормування праці на механізованих польових роботах та транспортних і ручних роботах
4. НОП та атестація робочих місць

### **ТЕМА 7: Організація оплати праці**

1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів аграрних формувань і мотивація праці
2. Поняття ринку праці, його елементи і функції
3. Організаційно-правові основи мотивації та оплати праці
4. Тарифна система, її призначення та складові частини
5. Форми, види та системи оплати праці

### **ТЕМА 8: Планування розвитку аграрних формувань**

1. Завдання і основні принципи планування економічного і соціального розвитку с/г підприємств
2. Система внутрігосподарського планування

3.Зміст і порядок розробки річного плану с/г підприємства

4.Планування розвитку галузей рослинництва

5.Оперативне планування

6.Суть і завдання бізнес-планування. Структура бізнес-плану

### **ТЕМА 9: Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях**

1.Суть, принципи та особливості господарського розрахунку в умовах ринку

2.Організація внутрігосподарського розрахунку

3.Формування і використання доходів госпрозрахункових підрозділів

### **ТЕМА 10: Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань**

1.Поняття і класифікація системи ведення господарства

Порядок обґрунтування системи господарства в с/г підприємствах

Система рослинництва

Організація земельної території аграрного підприємства

Поняття про землеустрій, його структура

### **ТЕМА 11: Організація і планування допоміжних та обслуговуючих виробництв**

Об'єктивна необхідність і передумови розвитку підсобних виробництв і промислів

Класифікація підсобних виробництв і промислів

3.Принципи організації промислової діяльності аграрних формувань і організація праці

### **ТЕМА 12: Організація кормовиробництва**

1.Принципи організації кормової бази

2.Види і групи кормів. Типи кормовиробництва і годівлі

3.Кормовий план і баланс кормів

### **ТЕМА 13: Організація і планування виробництва продукції рослинництва**

1.Завдання та шляхи розвитку галузей рослинництва

2.Структура посівних площ

3.Система сівозмін

4.Організаційно-економічна оцінка структури посівних площ, сівозмін, культур і агротехнічних заходів

5.Методика складання технологічних карт вирощування і збирання сільськогосподарських культур

6.Планування та організація виробництва зерна

### **ТЕМА 14: Організація зберігання, переробки та реалізації продукції рослинництва**

Ринок сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки

Зберігання та переробка с/г продукції в сучасних умовах

### **ТЕМА 15: Організація і планування виробництва продукції тваринництва**

Планування виробництва і собівартості продукції тваринництва

Організація відтворення стада

Структура і оборот стада

Сучасний досвід виробництва продукції тваринництва

### **ТЕМА 16: Організація зберігання, переробки та реалізації продукції тваринництва**

Ринок сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки

Зберігання та переробка с/г продукції в сучасних умовах

### **ТЕМА 17. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) підприємств**

1. Суть собівартості продукції і характеристика її видів.

2. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств.

3. Групування операційних витрат.

4. Послідовність і методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції.

**ТЕМА 18. Основи підприємництва та управлінської діяльності**

1. Теоретичні основи та організація менеджменту
3. Виробничий менеджмент в різних організаційних формуваннях АПК
4. Суть, принципи, методи та цілі маркетингу

**Тема 19. Маркетингова товарна та цінова політика**

1. Економічна суть, особливості організації розвитку підприємництва та агробізнесу.
2. Становлення підприємства.
3. Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємств.
4. Ризик і страхування власного бізнесу.
5. Ділова етика підприємства.

**Тема 20. Основи бухгалтерського обліку**

1. Основи бухгалтерського обліку в аграрних підприємствах.
2. Організація первинного обліку у виробничих підрозділах.
3. Аналіз господарської діяльності.

**8. Тематичне планування навчальної дисципліни (структура дисципліни)**

№ з/п	Назва теми курсу	Лекції (год.)	ПР (год.)	ЛР (год.)	СР (год.)	ІНДЗ	РГР, Р	КП (Р)	Всього (год.)	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	<b>6 семестр</b>									
1.	ТЕМА 1. Предмет, завдання і методи курсу «Економіка та організація аграрного виробництва»	2			4					
2.	ТЕМА 2: Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання.	4			6					
3.	ТЕМА 3: Організація інфраструктури аграрного ринку	4			4					
4.	ТЕМА 4: Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	2			4					
5.	ТЕМА 5: Організація матеріально-технічної бази аграрних формувань	4	2		4					
6.	ТЕМА 6: Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць	4	2		4					
7.	ТЕМА 7: Організація оплати праці	4	2		4					
8.	<b>Всього</b>	24	6		30					
9.	<b>7 семестр</b>									
	ТЕМА 8: Планування розвитку аграрних формувань	6	4		4					
	ТЕМА 9: Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях	4			4					
	ТЕМА 10: Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань	6	2		4					
	ТЕМА 11: Організація і планування допоміжних та обслуговуючих	4			4					

	виробництв								
	ТЕМА 12: Організація кормовиробництва	6	2		4				
	ТЕМА 13: Організація і планування виробництва продукції рослинництва	6	2		2				
	ТЕМА 14: Організація зберігання, переробки та реалізації рослинництва	4			2				
	ТЕМА 15: Організація і планування виробництва продукції тваринництва	6			4				
	ТЕМА 16: Організація зберігання, переробки та реалізації продукції тваринництва Контрольна робота	2 2			4				
	<b>Всього за семестр</b>	<b>46</b>	<b>10</b>		<b>34</b>				
	<b>8 семестр</b>								
	ТЕМА 17. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) підприємств	8	6		10				
	ТЕМА 18. Основи підприємництва та управлінської діяльності	6			10				
	Тема 19. Маркетингова товарна та цінова політика	6			5				
	Тема 20. Основи бухгалтерського обліку	6	4		5				
	Всього	26	10		30				
	<b>Всього</b>	<b>96</b>	<b>26</b>		<b>94</b>				

### 9. Теоретичне планування курсу

№ з/п	Назва тем курсу, лекційних занять та їх зміст. Назви змістовних модулів	Час опрацювання	Бібліографія
1	2	3	4
	<b>6 семестр</b>		
	<b>ТЕМА 1: Предмет, завдання і методи курсу «Економіка та організація аграрного виробництва</b> Особливості с/г виробництва та поняття с/г підприємства Предмет і методи вивчення науки Завдання науки	2	
	<b>ТЕМА 2: Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання.</b> Реформування с/г підприємств у ринкові структури та особливості їх створення 2. Роздержавлення, паювання земель та їх грошова оцінка 3. Види сільськогосподарських підприємств 4. Організаційно-економічні основи недержавних с/г підприємств 5. Організаційно-економічні основи державних с/г	4	

	підприємств 6.Організація акціонерних товариств 7.Фермерське господарство, їх діяльність та порядок створення		
	<b>ТЕМА 3: Організація інфраструктури аграрного ринку</b> 1.Інфраструктура ринку та її складові 2.Організація роботи товарних бірж 3.Агроторгові дома 4.Аукціони та ярмарки с/г продукції 5.Організація соціальної інфраструктури	4	
	<b>ТЕМА 4: Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів</b> 1.Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив, організація створення 2.Підготовка установчих документів та проведення установчих зборів 3.Формування та діяльність адміністрації кооперативу	2	
	<b>ТЕМА 5: Організація матеріально-технічної бази аграрних формувань</b> 1.Земля - основа матеріального виробництва 2.Основи земельного законодавства 3.Види земельних угідь, їх призначення, облік та ефективність використання. 4.Засоби виробництва, джерела їх формування і відтворення 5.Комплектування підприємств засобами виробництва, розрахунок потреби в техніці	4	
	<b>ТЕМА 6: Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць</b> 1.Завдання, принципи та методи нормування праці в с/г підприємствах 2.Способи вивчення затрат робочого часу трудових процесів 3.Нормування праці на механізованих польових роботах та транспортних і ручних роботах 4.НОП та атестація робочих місць	4	
	<b>Всього</b>	4	
	<b>7 семестр</b>	24	
	<b>ТЕМА 7: Організація оплати праці</b> 1.Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів аграрних формувань і мотивація праці 2.Поняття ринку праці, його елементи і функції 3.Організаційно-правові основи мотивації та оплати праці 4.Тарифна система, її призначення та складові частини 5.Форми, види та системи оплати праці		
	<b>ТЕМА 8: Планування розвитку аграрних формувань</b> 1.Завдання і основні принципи планування економічного і соціального розвитку	6	

<p>с/г підприємств</p> <p>2. Система внутрігосподарського планування</p> <p>3. Зміст і порядок розробки річного плану с/г підприємства</p> <p>4. Планування розвитку галузей рослинництва</p> <p>5. Оперативне планування</p> <p>6. Суть і завдання бізнес-планування. Структура бізнес-плану</p>		
<p><b>ТЕМА 9: Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях</b></p> <p>1. Суть, принципи та особливості господарського розрахунку в умовах ринку</p> <p>2. Організація внутрігосподарського розрахунку</p> <p>3. Формування і використання доходів госпрозрахункових підрозділів</p>	4	
<p><b>ТЕМА 10: Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань</b></p> <p>1. Поняття і класифікація системи ведення господарства</p> <p>Порядок обґрунтування системи господарства в с/г підприємствах</p> <p>Система рослинництва</p> <p>Організація земельної території аграрного підприємства</p> <p>Поняття про землеустрій, його структура</p>	6	
<p><b>ТЕМА 11: Організація і планування допоміжних та обслуговуючих виробництв</b></p> <p>Об'єктивна необхідність і передумови розвитку підсобних виробництв і промислів</p> <p>Класифікація підсобних виробництв і промислів</p> <p>3. Принципи організації промислової діяльності аграрних формувань і організація праці</p>	4	
<p><b>ТЕМА 12: Організація кормовиробництва</b></p> <p>1. Принципи організації кормової бази</p> <p>2. Види і групи кормів. Типи кормовиробництва і годівлі</p> <p>3. Кормовий план і баланс кормів</p>	6	
<p><b>ТЕМА 13: Організація і планування виробництва продукції рослинництва</b></p> <p>1. Завдання та шляхи розвитку галузей рослинництва</p> <p>2. Структура посівних площ</p> <p>3. Система сівозмін</p> <p>4. Організаційно-економічна оцінка структури посівних площ, сівозмін, культур і агротехнічних заходів</p> <p>5. Методика складання технологічних карт вирощування і збирання сільськогосподарських культур</p> <p>6. Планування та організація виробництва зерна</p>	6	
<p><b>ТЕМА 14: Організація зберігання, переробки рослинництва</b></p> <p>Ринок сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки</p> <p>Зберігання та переробка с/г продукції в сучасних умовах</p>	4	

<b>ТЕМА 15: Організація і планування виробництва продукції тваринництва</b> Планування виробництва і собівартості продукції тваринництва Організація відтворення стада Структура і оборот стада Сучасний досвід виробництва продукції тваринництва	6	
<b>ТЕМА 16: Організація зберігання, переробки тваринництва</b> Ринок сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки Зберігання та переробка с/г продукції в сучасних умовах	2 2	
<b>Всього за семестр</b>	<b>46</b>	
<b>8 семестр</b>		
<b>ТЕМА 17. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) підприємств</b> 5. Суть собівартості продукції і характеристика її видів. 6. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств. 7. Групування операційних витрат. 8. Послідовність і методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції.	<b>8</b>	
<b>ТЕМА 18. Основи підприємництва та управлінської діяльності</b> 1. Теоретичні основи та організація менеджменту 2. Модель менеджера 3. Виробничий менеджмент в різних організаційних формуваннях АПК 4. Суть, принципи, методи та цілі маркетингу	<b>6</b>	
<b>Тема 19. Маркетингова товарна та цінова політика</b> 6. Економічна суть, особливості організації розвитку підприємництва та агробізнесу. 7. Становлення підприємства. 8. Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємств. 9. Ризик і страхування власного бізнесу. 10. Ділова етика підприємства.	<b>6</b>	
<b>Тема 20. Основи бухгалтерського обліку</b> 1. Основи бухгалтерського обліку в аграрних підприємствах. 2. Організація первинного обліку у виробничих підрозділах. 3. Аналіз господарської діяльності.	<b>6</b>	
<b>Всього за семестр</b>	<b>26</b>	
<b>Всього</b>	<b>96</b>	

## 10. Планування практичних занять

№ п/п	Назва теми	Час опрацювання (год)
<b>6 семестр</b>		
1.	<b>Тема 2. Засоби виробництва сільськогосподарських підприємств, організація їх раціонального використання</b> Практичне заняття 1. Визначення показників використання основних виробничих засобів. Визначення забезпеченості оборотними засобами.	2
2.	<b>Тема 3. Організація використання трудових ресурсів в аграрних формуваннях</b> Практичне заняття 2. Визначення потреби в трудових ресурсах по категоріях працівників	2
3.	<b>Тема 5. Організація матеріально-технічного забезпечення аграрних підприємств</b> Практичне заняття 3. Планування вантажоперевезень і використання вантажних автомобілів	2
<b>7 семестр</b>		
4.	<b>Тема 9. Земля-основа матеріального виробництва в сільському господарстві</b> Практичне заняття 4. Визначення показників рівня та ефективності використання землі Практичне заняття 5. Визначення орендної плати за землю.	2 2
5.	<b>Тема 11. Форми і системи оплати праці в сільськогосподарських підприємствах</b> Практичне заняття 6. Нарахування заробітної плати працівникам галузі тваринництва. Практичне заняття 7. Нарахування заробітної плати працівникам галузі рослинництва.	2 2
6.	<b>Тема 12. Організація основних виробничих процесів в рослинництві</b> Практичне заняття 8. Планування урожайності, посівних площ і валових зборів сільськогосподарських культур.	2
7.	<b>Тема 13. Організація овочівництва</b> Практичне заняття 9. Планування урожайності і валових зборів цукрових буряків.	2
8.	<b>Тема 14. Організація кормо виробництва</b> Практичне заняття 10. Планування обсягів виробництва продукції тваринництва. Планування виробництва та використання кормів.	2
<b>8 семестр</b>		
9.	<b>Тема 18. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) підприємств</b> Практичне заняття 11. Визначення собівартості зернових культур. Практичне заняття 12. Визначення собівартості цукрових буряків Практичне заняття 13. Визначення собівартості продукції тваринництва.	2 2 2
	<b>Всього</b>	26

## 11. Планування самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Самостійна робота
<b>6-й семестр</b>		
1.	ТЕМА 1. Предмет, завдання і методи курсу «Економіка та організація аграрного виробництва»	4
2.	ТЕМА 2: Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання.	6
3.	ТЕМА 3: Організація інфраструктури аграрного ринку	4
4.	ТЕМА 4: Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	4
5.	ТЕМА 5: Організація матеріально-технічної бази аграрних формувань	4
6.	ТЕМА 6: Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць	4
7.	ТЕМА 7: Організація оплати праці	4
	<b>Всього</b>	<b>30</b>
<b>7 семестр</b>		
8.	ТЕМА 8: Планування розвитку аграрних формувань	4
9.	ТЕМА 9: Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях	4
10.	ТЕМА 10: Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань	4
11.	ТЕМА 11: Організація і планування допоміжних та обслуговуючих виробництв	4
12.	ТЕМА 12: Організація кормовиробництва	4
13.	ТЕМА 13: Організація і планування виробництва продукції рослинництва	4
15.	ТЕМА 15: Організація і планування виробництва продукції тваринництва	4
16.	ТЕМА 16: Організація зберігання, переробки та реалізації продукції тваринництва Контрольна робота	4
	<b>Всього за семестр</b>	<b>34</b>
<b>7 семестр</b>		
17.	ТЕМА 17. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) підприємств	<b>10</b>
18.	ТЕМА 18. Основи підприємництва та управлінської діяльності	<b>10</b>
19.	Тема 19. Маркетингова товарна та цінова політика	<b>5</b>
20.	Тема 20. Основи бухгалтерського обліку	<b>5</b>
	Всього за семестр	<b>30</b>
	<b>Всього</b>	<b>94</b>

## 12. Форми організації навчання

**Основними формами** організації навчання під час вивчення дисципліни «Економіка та організація аграрного виробництва» є лекції, з використанням мультимедійних засобів навчання, практичні заняття, підготовка рефератів, доповідей на щорічні студентські конференції, консультації, самостійна робота здобувачів освіти.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю

засвоєння програми є: самоконтроль, написання контрольних робіт, реферату, виконання індивідуальних практичних завдань та екзамен за період вивчення дисципліни.

### **Методи навчання**

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, які використовуються при вивченні дисципліни:

1. В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).
2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні).
3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.
4. В аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові оцінки за реферати, статті, тези).

### **Засоби діагностування результатів навчання**

Контрольні заходи, які проводяться в коледжі визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо фахової передвищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки здобувачів освіти з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і здобувачами освіти – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за контрольними роботами, захист практичних робіт. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів освіти при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному контролі за теми.

Семестровий контроль з дисципліни «Економіка та організація аграрного виробництва» проводить освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з діючим Положенням про екзамен та заліки в ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та виконання розрахунків), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням ЦМК у НМК дисципліни «Економіка та організація аграрного виробництва» й доводяться довідома здобувачів освіти.

Поточний контроль на лекції покликаний привчити здобувачів освіти до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття студентів розділи з наступним роз'ясненням їх.

Контроль у позааудиторний час

1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури.
2. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється.
3. Індивідуальна співбесіда зі здобувачем освіти на консультаціях.

Консультації. Мета консультацій - допомогти здобувачам освіти розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких зо самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання зо, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

### 15. Критерії оцінки знань, умінь і навичок студентів

Контроль навчальної роботи здобувачів освіти і оцінювання здійснюються за 4-бальною(традиційною) шкалою:

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та викопує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок. Які може частково виправити.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

### 16. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів на практичних заняттях під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, самостійної роботи, заохочення здобувачів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимопорушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Дотримуватись Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному

«Любешівський ТФК

підрозділі  
ЛНТУ»

<http://www.ltklntu.org.ua/%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0->

%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%bd%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c/

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання коледжу; з метою контролю виконання завдань екзамену в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber тощо).

### **18. Перелік екзаменаційних питань**

1. Поняття про предмет науки.
2. Завдання науки і її місце серед інших наук.
3. Методи науки і прийоми дослідження.
4. Зміст і порядок вивчення дисципліни.
5. Засоби виробництва, джерела їх формування і відтворення.
6. Знос і амортизація основних засобів.
7. Оборотні засоби.
8. Комплектування господарств засобами виробництва і методика розрахунку потреби в техніці.
9. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів аграрних формувань і мотивація праці.
10. Поняття ринку праці, його елементи і функції.
11. Основні принципи і прогресивні форми організації праці.
12. Праця, її продуктивність. Організація робочих місць.
13. Завдання і основні принципи планування економічного і соціального розвитку.
14. Методи і нормативна база планування.
15. Механізм планування та система планів.
16. Перспективне планування розвитку сільськогосподарських підприємств.
17. Річне (поточне) планування економічного і соціального розвитку сільськогосподарського підприємства.
18. Оперативне планування в сільськогосподарських підприємствах.
19. Система матеріально-технічного забезпечення в Україні та її завдання.
20. Організація внутрішньогосподарського транспорту.
21. Організація технічного обслуговування, ремонту та зберігання техніки.
22. Організація нафтового господарства та електрогосподарства сільськогосподарських підприємств.
23. Організація виробничого обслуговування сільськогосподарських підприємств.
24. Розміщення і концентрація сільськогосподарського виробництва.
25. Економічний зміст та значення спеціалізації сільськогосподарського виробництва.
26. Показники спеціалізації сільськогосподарських підприємств та фактори, що їх визначають.
27. Обґрунтування раціонального поєднання галузей сільськогосподарських підприємств.
28. Обґрунтування раціональних виробничих типів сільськогосподарських підприємств.
29. Поняття, суть та значення нормування праці.
30. Поняття та види норм праці.
31. Поняття та класифікація нормотворчих факторів.
32. Основні принципи нормування праці.
33. Класифікація затрат робочого часу зміни.
34. Місце особистого селянського господарства в системі аграрного виробництва.
35. Місце фермерського господарства в системі підприємницької діяльності.
36. Створення фермерського господарства.
37. Підтримка розвитку фермерських господарств в Україні.
38. Земельний фонд України, земельна реформа.
39. Правові основи використання земель України.
40. Організація сучасних земельних відносин.
41. Методика грошової оцінки землі.

42. Поняття і показники розмірів сільськогосподарських підприємств.
43. Раціональні розміри сільськогосподарських підприємств.
44. Методика обґрунтування оптимальних розмірів сільськогосподарських підприємств.
45. Обґрунтування розмірів фермерських господарств.
46. Економічна сутність заробітної плати.
47. Форми і системи оплати праці.
48. Відрядна та погодинна системи оплати праці.
49. Оплата праці в рослинництві.
50. Доплати та премії за кінцеві результати виробництва.
51. Технологічні і організаційно-технологічні вимоги та принципи організації виробничих процесів.
52. Організація підготовки та внесення добрив.
53. Організація основного та передпосівного обробітку ґрунту.
54. Організація виробничих процесів при вирощуванні зернових колосових культур.
55. Організація виробничих процесів при вирощуванні круп'яних культур.
56. Організація виробничих процесів при вирощуванні цукрових буряків.
57. Організація овочівництва відкритого ґрунту.
58. Організація овочівництва закритого ґрунту.
59. Організація основних виробничих процесів в овочівництві.
60. Поняття кормової бази та принципи її організації.
61. Класифікація кормових засобів і джерела їх надходження.
62. Розрахунок середньої вартості та балансу кормів.
63. Організація польового кормо виробництва.
64. Різноманітність форм власності та господарювання-об'єктивна передумова формування ринкової економіки.
65. Аграрні підприємства, їх організаційно-економічні основи.
66. Організаційні форми міжгосподарських підприємств та агропромислових формувань.
67. Суть і основні форми організації підряду.
68. Суть і основні принципи організації орендного підряду.
69. Орендна плата та інші платежі орендарів, методика визначення їх розмірів.
70. Передумови розвитку підсобних виробництв і промислів.
71. Класифікація підсобних виробництв і промислів.
72. Принципи організації промислової діяльності аграрних формувань і організація праці.
73. Суть собівартості продукції і характеристика її видів.
74. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств.
75. Групування операційних витрат.
76. Послідовність і методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції.

## **19. Рекомендована література**

### **Основна:**

1. Андрійчук В.Г. Економіка агропромислового комплексу: Підручник / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2010. – 414 с.
3. Ведення сільськогосподарського виробництва на територіях, забруднених радіоактивними елементами. – Київ, 1994. – 181 с.
4. Господарський кодекс України. – Харків: інф.-правовий центр “Ксилон”, 2004. – 214 с.
5. Економічний довідник аграрника /В.І. Дробот, Т.І. Зуб та ін.; За ред. Ю.Я. Лузана, П.Т. Саблука. – К.: Преса України, 2003. – 800 с.
6. Основи аграрної економіки: Підручник /В.П. Галушко та ін. – К.: Вища освіта, 2003. – 399 с.

7. Павловська Л.Д. Економіка підприємства: навчальний посібник – Житомир: Ви-во ЖНАЕУ, 2009. – 640 с.
8. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року: Закон України //Урядовий кур'єр. – 2005. – № 42.
9. Про особисте селянське господарство: Закон України від 18.07.2003 р. №742 – IV //Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №29. – С. 232.

#### **Додаткова:**

10. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. Інформаційно-аналітичний збірник (вип.6). / За ред. Саблука П.Т.та інш. – К.: ІАЕ, 2003 – 763 с.
11. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу. – К. : Логос, 2001. –380 с.
12. Коваленко Ю.С., Охріменко І.В., Демченко О.В. Про стан аграрного ринку (аналітичний огляд і методичні аспекти формування). – К.: ІАЕ УААН. – 2004. – 32 с.
13. Малиновський А.С. Еколого-економічні та соціальні аспекти Чорнобильської катастрофи (на прикладі Житомирської області). – К.: ІАЕ, 2001. – 292 с.
14. Малиновський А.С. Системне відродження сільських територій в регіоні радіаційного забруднення: Монографія. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 604 с.
15. Малік М.Й., Федієнко П.М. Аграрна реформа і розвиток підприємництва. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 271 с.
16. Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання: в 2 т./ За ред. Саблука П.Т. – К.: ІАЕ, 2001. – Т.1. – 831 с.; Т.2. – 851 с.
17. Реформування соціальної сфери села: організаційно-методичні засади. / За ред. Саблука П.Т.. – К.: ІАЕ УААН, 2000. – 475 с.  
С. Дем'яненко, А. Куна. – К.: КНЕУ, 2004. – 207 с.
18. Соціальна інфраструктура села: Навч.посібн. /За ред. П.Т. Саблука., М.К. Орлатого. – К.: ІАЕ, 2002. – 465 с.

#### **18.3.Інформаційні ресурси**

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки ЖНАЕУ, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек.
2. <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/250> (Економіка України)
3. <http://polka-knig.com.ua/book.php?book=1> /Економіка аграрних підприємств - Андрійчук В.Г./
4. <http://polka-knig.com.ua/book.php?book=4> /Економічна енциклопедія/
5. Інституційний репозитарій ЖНАЕУ (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).